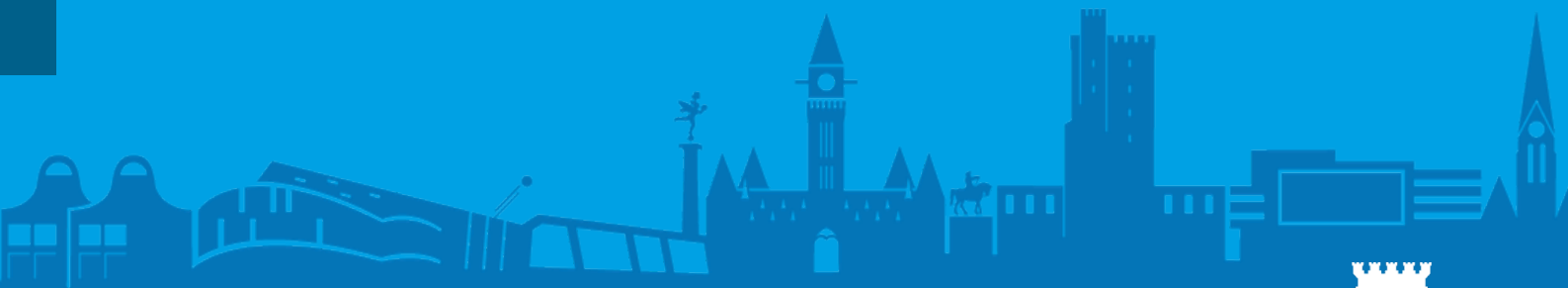

Årsrapport 2023

Stadsbyggnadsnämnden

Rapport från
stadsrevisionen

HELSINGBORG

Den kommunala revisionen i Helsingborgs stad är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolag. Stadsrevisionen i Helsingborgs stad granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I årsrapporter för nämnder sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar av verksamheten. Större granskningar som genomförs under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på stadsrevisionens hemsida, helsingborg.se/stadsrevisionen. De kan också beställas från revisionskontoret, stadsrevisionen@helsingborg.se.

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING	4
1. ÅRETS GRANSKNING	5
2. VERKSAMHET OCH EKONOMI	6
2.1. VERKSAMHETSMÄSSIGT RESULTAT	6
2.1.1. UPPDRAG OCH INRIKTNING	6
2.1.2. STADSREVISIONENS GENOMFÖRDA GRANSKNING	8
2.2. EKONOMISKT RESULTAT	8
2.2.1. DRIFTVERKSAMHET – SKATTEFINANSIERAD DEL	8
2.2.2. DRIFTVERKSAMHET – AVGIFTSFINANSIERAD DEL	9
2.2.3. INVESTERINGSVERKSAMHET – SKATTEFINANSIERAD DEL	10
2.2.4. INVESTERINGSVERKSAMHET – AVGIFTSFINANSIERAD DEL	10
2.3. SAMMANFATTANDE BEDÖMNING AV VERKSAMHET OCH EKONOMI	10
3. INTERN KONTROLL	11
3.1.1. INTERN KONTROLLPLAN	11
3.1.2. STADSREVISIONENS GENOMFÖRDA GRANSKNINGAR	12
3.2. SAMMANFATTANDE BEDÖMNING AV INTERN KONTROLL	13
4. RÄKENSKAPER	14
4.1. SAMMANFATTANDE BEDÖMNING AV RÄKENSKAPER	14
GRANSKNING AV AVGIFTER	BILAGA 1

Sammanfattande bedömning

Revisorerna ska varje år pröva om verksamheten inom nämnderna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

De bedömningar som görs i rapporten har som mål att uppnå en rimlig grad av säkerhet om nämndens verksamhet och redovisning i sin helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet men ingen garanti för att svagheter eller felaktigheter inte finns.

I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån stadsrevisionens granskningar av verksamheten 2023. De avvikelser som noterats kommenteras i rapporten.

Verksamhet och ekonomi

Sammantaget bedöms att stadsbyggnadsnämnden **i allt väsentligt** har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att det verksamhetsmässiga resultatet till stor del är förenligt med kommunfullmäktiges uppdrag och inriktning för verksamheten samt att lagstiftning och andra föreskrifter efterlevts.

Intern kontroll

Den samlade bedömningen är att stadsbyggnadsnämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten **i allt väsentligt** har varit tillräcklig. Bedömningen grundar sig på att nämnden följer stadens reglemente för intern kontroll och att arbetet utgör en integrerad del av nämndens styrning och uppföljning av verksamheten.

Räkenskaper

Räkenskaperna bedöms, **i allt väsentligt**, ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning. Räkenskaperna bedöms vara upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed.

1. Årets granskning

Revisorerna ska varje år pröva om verksamheten inom nämnderna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån revisionskontorets granskningar av stadsbyggnadsnämnden 2023. De fördjupade granskningar som genomförts under revisionsåret redovisas närmare i bilagor.

Revisionen har utförts enligt kommunallagen, andra tillämpliga lagar, reglementet för stadsrevisionen samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning av nämndens verksamhet.

I den grundläggande granskningen ingår att revisionen löpande följer verksamheten genom att ta del av grundläggande dokument och ärenden. Grundläggande dokument är bland annat plan för mål och ekonomi, reglemente, delegeringsordning, ekonomi- och verksamhetsrapportering, delårsrapport, verksamhetsberättelser, beslutsunderlag och protokoll. Under året har också särskilda möten hållits avseende ekonomi, måluppfyllelse och intern kontroll. Vidare genomför revisionen också en viss omvärldsbevakning kopplat till nämndens verksamhet.

De bedömningar som görs i rapporten av verksamhet och ekonomi, av intern kontroll samt av räkenskaper, har som mål att uppnå en rimlig grad av säkerhet om nämndens verksamhet och redovisning i sin helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet men ingen garanti för att svagheter eller felaktigheter inte finns.

Årets granskning omfattar granskning av nämndens mål- och ekonomistyrning och uppföljning, nämndens system för intern kontroll samt om räkenskaperna är rättvisande. Inom den grundläggande granskning har vi särskilt granskat köp av huvudverksamhet och avgifter. Därtill har en fördjupad granskning genomförts under året vad gäller granskning av klagomålshantering.

Granskningsledare har varit Marie Jakobsson vid Helsingborgs stads revisionskontor.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

2. Verksamhet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas en granskning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer, lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Vidare redovisas om nämnden har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser samt haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

2.1. Verksamhetsmässigt resultat

Bedömningen av nämndens verksamhetsmässiga resultat grundas på revisionskontorets granskning av nämndens redovisning i årsbokslut, verksamhetsberättelser, delårsbokslut samt på övriga granskningar som genomförts under året.

2.1.1. Uppdrag och inriktning

Stadsbyggnadsnämndens uppdrag är att planera, bygga och förvalta Helsingborg för en hållbar stadsutveckling. Stadsbyggnadsnämnden har under 2023 haft följande inriktning: "Staden ska upplevas ren och kännas trygg för alla oavsett tid på dygnet. När staden växer med bostäder och verksamhetsytor ska den göra det med variation och stor hänsyn till livskvaliteten för dagens helsingborgare."

Nämndens årsbokslut visar att uppföljning av uppdrag och inriktning bland annat genomförs genom att nämnden följer utvecklingen av ett antal olika nyckeltal och indikatorer.

Nyckeltal

Framtagna nyckeltal finns inom områdena detaljplanering, trafik, miljö och klimat, kvalitet, samhällsutveckling, ekonomi och volymer (av olika förbrukningsvärden och antal fordon) samt inom områdena för medarbetarskap och innovation. Nämnden följer också nyckeltal särskilt utpekade som mätetal för nämndens inriktning, gällande nedskräpningsärenden och Polisens trygghetsmätning i form av dess "problemindex".

Inom området detaljplanering noterar nämnden att planberedskapen för kommunal verksamhetsmark är låg (8,8 hektar jämfört 24,8 föregående år). Ett arbete har påbörjats för att möta ett förväntat större behov både genom nyupprättande såväl som utveckling av befintliga planer, bland annat på Berga, Norra infarten och Gåsebäck.

Inom området trafik noterar nämnden att antalet resor med stadsbuss år 2023 ökat ytterligare något sedan 2022 då det kunde utläsas att pandemins effekter på kollektivtrafiken tydligt avtagit. Fortfarande är antalet resor dock lägre än innan pandemin (12,7 miljoner jämfört 14,2 miljoner år 2019).

Det noteras att det inte skett något tillförande av ytterligare arealer av skyddad natur eller inrättande av kommunala naturreservat under 2023, undantaget Småryds naturreservat som tillförts 3 hektar. Initiativ till att skapa nya arealer har dock tagits under året. Kommunfullmäktige beslutade den 12 december 2023 att bilda naturreservat Björka skog enligt förslag från stadsbyggnadsnämnden. Ytterligare förslag om bildande av naturreservatet Björka Fälåd har sänts ut på remiss av stadsbyggnadsnämnden under 2023.

Tillförandet av nya bostäder har bromsat in kraftigt under året. Nämnden ser att den mycket snabba förändringen av inflation och höjda räntor har lett till en hård inbromsning av bostadsbyggandet.

Inflation och ränteläget har också påverkat underhållsskulden genom ökade index. I jämförelse med 2022 har skulderna ökat med nära 200 miljoner.

Nämnden har under året tagit fram en ny handlingsplan benämnd "Trygghet i stadsmiljön 2024–2030". Planen är ett vägledande dokument för trygghetsperspektivet när nämndens verksamheter planerar, bygger och förvaltar staden. Planen innehåller också vägledning för strategier och metoder som nämndens förvaltning ska arbeta med i olika processer för ökad trygghet. Nämnden är processledare för stadens fokusområde "Otrygga offentliga platser". Inom området har nämnden under året bedrivit omvärldsbevakning och genomfört workshops med andra förvaltningar och myndigheter för att tydliggöra riskområden som bör vara i fokus.

Specifika uppdrag

Fullmäktige har inom ramen för mål och ekonomi 2023 inte beslutat om något specifikt uppdrag för stadsbyggnadsnämnden. Ett äldre uppdrag som gavs av kommunfullmäktige den 17 maj 2022 kvarstår under 2023 att redovisa. Uppdraget avser framtagandet av en plan för att namn i det offentliga rummet ska bli jämställda. Vi har noterat att uppdraget har rapporterats till nämnden i januari 2024 och i samband med det har nämnden tagit fram Riktlinjer för namnsättning i Helsingborgs stad.

Mål

Kommunfullmäktige har för 2023 beslutat om två mål för stadsbyggnadsnämndens verksamhet:

- Att genom trygghetsskapande åtgärder i det offentliga rummet bidra till att stadens trygghetsindex för allmän plats ökar till minst 60 år 2023.
- Stadsbyggnadsförvaltningen ska främja möjligheterna till ökat byggande av småhus (villor, radhus, parhus). Som en del i detta ska förvaltningen prioritera planer och utbyggnad av områden som möjliggör ökat byggande av småhus. 2023 ska därmed detaljplaner innehållande minst 150 nya småhus antas/tillstyrkas i stadsbyggnadsnämnden för att till 2024 ökas till 200 årligen.

Nämnden rapporterar att det första målet är uppnått. I sin målanalys beskriver nämnden ett flertal insatser och aktiviteter inom områdena trafiksäkerhetsåtgärder, belysning, beskärning, platssamverkan samt myndighetssamverkan. Nämnden använder ett stadsinternt matematiskt index för att följa utvecklingen för det egna trygghetsskapande arbetet. För helåret 2023 når nämnden upp till ett index på 60, jämfört med index 58 under 2022.

Vad gäller det andra målet så rapporterar nämnden att det inte kommer att nås. I målanalysen gällande arbetet att främja möjligheterna till ökat byggande av småhus, konstaterar nämnden att det i de antagna eller tillstyrkta detaljplanerna endast

finns 15 småhus. Nämnden förklarar utfallet med att tidplanerna har skjutits fram för ett antal detaljplaner innehållande en hög andel småhusbebyggelse. En avgörande faktor till att tidplanerna för antagande av detaljplanerna har reviderats är komplexitet i frågor kopplat till vatten, dagvatten samt avlopp.

2.1.2. Stadsrevisionens genomförda granskning

Klagomålshantering

Stadsrevisionen har under 2023 genomfört en granskning av klagomålshantering på stadsbyggnadsnämnden. Syftet med granskningen har varit att bedöma om det finns en ändamålsenlig hantering av synpunkter och klagomål på stadsbyggnadsnämnden. Den sammanfattande bedömningen är att det i stort finns en ändamålsenlig hantering av synpunkter och klagomål inom stadsbyggnadsnämnden.

I granskningen har framkommit att hantering av synpunkter och klagomål är en naturlig del i arbetet i organisationen. Dock framgår i granskningen att nämnden bör tydliggöra hur synpunkter på ett bättre sätt kan användas i verksamheternas utvecklingsarbete. Granskningen visar även att återkoppling till kund är något som verksamheten behöver arbeta vidare med.

Granskningen har varit utsänd till stadsbyggnadsnämnden för yttrande. Stadsbyggnadsnämnden lämnar i sitt yttrande svar på hur de ska arbeta vidare avseende de områden och rutiner som kunde utvecklas. Nämnden uppger att förvaltningen i samband med införandet av ett nytt ärendesystem kommer att se över rutiner för återkoppling samt uppföljning av ärenden. Granskningen finns att läsa i sin helhet på stadsrevisionens hemsida.

2.2. Ekonomiskt resultat

2.2.1. Driftverksamhet – Skattefinansierad del

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2023:

Resultaträkning, tkr	Bokslut 2023	Internbudget 2023	Bokslut 2022
Kommunbidrag	696 361	696 361	610 397
Disposition av ackumulerat resultat	3 108	4 400	11 719
Intäkter	241 028	256 630	260 072
Summa intäkter	940 497	957 391	882 188
Kostnader	-930 036	-957 391	-898 764
Summa kostnader	-930 036	-957 391	-898 764
RESULTAT	10 462	0	-16 576

Av ovanstående redovisning framgår att stadsbyggnadsnämnden för verksamhetsåret 2023 redovisar ett överskott om 10,5 mnkr i förhållande till budget. Detta beror till stor del på att räntor och avskrivningar, som är kopplade till de investeringar som nämnden genomfört, hamnar 24,6 mnkr lägre än budgeterat. Bakom det positiva resultatet ligger samtidigt underskott i flera delar av verksamheten, som visar en avvikelse mot budget på totalt 14,2 mnkr.

De negativa avvikelserna återfinns i inflationsrelaterade uppräknningar som påverkar kostnaderna för alla entreprenadkontrakt som nämnden har. Bland annat har entreprenadindex räknats upp med 7,5 procent och därmed bidragit till att budget för entreprenadkontrakten överskridits med 14,5 mnkr. Väderförhållandena, främst under höst och vinter med stormar, omfattande halka och snöfall, har varit påfrestande för verksamheten. Kostnaderna för vinterväghållningen 2023 överskreds med 15,5 mnkr och stormarnas följdverkningar har belastat budgeten med 2,5 mnkr.

Begagnade arbetsfordon har bytts ut och sålts vidare med högre intäkt än budgeterat och såväl parkeringsavgifter som felparkeringsavgifterna ligger även dessa över budget och påverkar resultatet positivt.

Eftersom flera faktorer som påverkat negativt blev kända tidigt under året så har nämnden haft återhållsamhet på flera poster, vilket också bidragit till det positiva resultatet.

2.2.2. Driftverksamhet – Avgiftsfinansierad del

För VA-verksamheten redovisar nämnden följande utfall och avvikelser för 2023:

Resultaträkning, tkr	Bokslut 2023	Internbudget 2023	Bokslut 2022
Intäkter	360 734	338 996	303 921
Resultatutjämnning VA	2 350	19 600	6 912
Summa intäkter	363 084	358 596	310 833
Kostnader	-380 273	-358 596	-310 833
Summa kostnader	-380 273	-358 596	-310 833
RESULTAT	-17 189	0	0
Akkumulerat resultat	-17 189	-17 250	2 350

Stadsbyggnadsnämndens resultat för den avgiftsfinansierade VA-verksamheten visar ett underskott på 19,5 mnkr vilket ligger i linje med det budgeterade underskottet på 19,6 mnkr. 2,35 mnkr av resultatet har finansierats av tidigare års överskott, vilket betyder att resterande 17,2 mnkr förs över till 2024 som ett ackumulerat underskott. Underskottet ska nämnden enligt lagen arbeta in under de följande tre åren.

Den största avvikelsen mot budget avser räntekostnader. De uppgick till 24,0 mnkr mer än budget, beroende av det allmänna höga ränteläget. VA-verksamheten har under 2023 fått 10,5 mnkr i elstöd, vilket har förbättrat resultatet.

2.2.3. Investeringsverksamhet – Skattefinansierad del

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2023:

Investeringar, mnkr	Bokslut 2023	Budget 2023	Bokslut 2022
Utgifter	-478,2	-670,2	-621,9
Inkomster	82,2	47,3	68,7
Netto	-396	-622,9	-553,2

Nämndens utfall för investeringsverksamheten avviker med totalt 226,9 mnkr i förhållande till budget. Investeringarna avser både exploatering och övriga investeringar. Övergripande förklaringar till avvikelsen är förseningar i leveranskedjan, justerade tidplaner i de olika projekten och att två större exploateringsprojekt inte kommit igång som planerat. Detta innebär att utgifterna förskjuts och belastar 2024 istället.

Bland pågående investeringsprojekt kan nämnas Väst kustbanan, Södra Storgatan och projektet Framtidens belysning.

2.2.4. Investeringsverksamhet – Avgiftsfinansierad del

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2023:

Investeringar, mnkr	Bokslut 2023	Budget 2023	Bokslut 2022
Utgifter	-233,8	-241,7	-155,8
Inkomster	30,2	15,0	34,8
Netto	-203,6	-226,7	-121,0

Nämndens utfall för VA-verksamhetens investeringar visar att nettoutfallet blev drygt 23 mnkr lägre än budget. Den huvudsakliga förklaringen är att en större investering på Örbyverket har haft lägre utgifter än budgeterat under 2023 då arbetet inte påbörjades förrän i december 2023.

2.3. Sammanfattande bedömning av verksamhet och ekonomi

Stadsrevisionens samlade bedömning är att nämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi noterar att nämnden inte når sina verksamhetsmål i sin helhet, ett av två verksamhetsmål uppnås och nämnden håller sig inom tilldelade budgetar för drift och investering. Vi noterar dock att den avgiftsfinansierade verksamheten redovisar underskott. Nämnden behöver säkerställa att underskottet återställs under de närmaste tre åren i enlighet med gällande regelverk. Utifrån genomförd fördjupad granskning bedömer vi att nämnden har en i stort ändamålsenlig klagomålshantering.

3. Intern kontroll

I detta avsnitt redovisas revisionens granskning av nämndens interna kontroll. Av granskningen framgår bland annat i vilken utsträckning den interna kontrollen är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Vidare om det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

3.1.1. Intern kontrollplan

I stadens reglemente för intern kontroll tydliggörs ansvaret för den interna kontrollen. Nämnden har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. Det ska inom nämndens ansvarsområde finnas en organisation för den interna kontrollen för att tillse att medarbetare följer regler och anvisningar om intern kontroll. Revisionen kan i sin granskning av den interna kontrollen konstatera att nämnden har upprättat en sådan organisation.

Nämnden ska anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. Stadsbyggnadsnämnden fastställde sin interna kontrollplan för år 2023 den 24 november 2022. Planen innehåller nio processer med totalt tio granskningsområden som förvaltningen har granskat under 2023. Valet av processerna som granskas bygger på den riskanalys som förvaltningen genomfört. Alla avdelningars ledningsgrupper deltar i riskanalysarbetet. Det finns ingen uttalad rutin att nämndens ledamöter deltar i riskanalysarbetet.

Utöver de regler och anvisningar som Helsingborgs stad tagit fram inom det interna kontrollarbetet, har stadsbyggnadsnämnden själva beslutat om en rutin inom det interna kontrollområdet. Nämnden begär att förvaltningen redovisar pågående investeringsprojekt överstigande 15 mnkr avseende ekonomi och tider vid vartannat nämndssammanträde. Revisionen har noterat i sammanträdesprotokoll att så också har skett under 2023.

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen, med utgångspunkt från antagen plan, ska enligt reglementet för intern kontroll rapporteras löpande till nämnden. Vi noterar att för stadsbyggnadsnämnden sker en redovisning per år och 2023 års interna kontrolluppföljning avrapporterades till nämnden den 29 februari 2024.

Den bedömning som gjorts av resultatet visar att av tio granskningsområden bedömdes åtta vara försumbara och två kännbara.

De två områden som bedömdes som kännbara handlade dels om att förändringar som bestäms på byggmöten inte alltid förs in i förvaltningens övergripande skötselkarta. Kartan är central för uppföljning av att nämnden som beställare får det de betalar för och att det klart framgår vad entreprenörerna ska utföra. Dels behövde delar av förvaltningen förbättra följsamheten av rutinerna i dokumenthanteringsplanen. I uppföljningen anges planerade åtgärder för att komma till rätta med identifierade brister och otydligheter.

I samband med uppföljning av arbetet med intern kontroll har vi också kontrollerat om beslutade åtgärder avseende 2022 års interna kontrollplan har utförts. En särskild avrapportering avseende uppföljning av åtgärder för granskningsår 2022 har redovisats till nämnden i februari 2024. Vid denna gjordes bedömningen att samtliga sju åtgärder hade vidtagits. Förvaltningen uppger att åtgärder kommer fortsätta under 2024.

Nämnden har en rapporteringsskyldighet att i samband med årsredovisningens upprättande rapportera konstaterade fel och brister vid uppföljningen av den interna kontrollen även till stadens revisorer. Revisionen har inte erhållit denna rapport.

3.1.2 Stadsrevisionens genomförda granskningar

Avgifter

Inom ramen för den grundläggande granskningen har vi genomfört en granskning om nämndens hantering av avgiftsprocessen i syfte att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig. Kommunallagen reglerar att kommuner har rätt att ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. Det framgår också att kommuner inte får ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnader för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.

Granskningen har avgränsats till de avgifter som utgör den största delen av nämndens intäkter; VA-verksamhet, bygglov och parkering. När det gäller VA-avgifterna så hanteras de i stor utsträckning av NSVA, varför denna process enbart granskats till viss del. Granskningen visar att det finns upprättade kontroller och rutiner inom avgiftsprocesserna, ofta inbyggda i olika system. De stickprov som tagits inom ramen för granskningen har varit utan anmärkningar.

Vår bedömning är att nämnden i allt väsentligt har säkerställt en tillräcklig intern kontroll av sin hantering av avgiftsprocessen. Se mer om granskningen i bilaga 1.

Köp av huvudverksamhet

Inom ramen för den grundläggande granskningen har vi genomfört en granskning avseende hur stadsbyggnadsnämnden tillser att uppföljning av köp av huvudverksamhet sker. En stickprovskontroll av fem fakturor konterade som köp av huvudverksamhet under 2023 och överstigande 800 tkr, har genomförts. I denna granskning har kontrollerats om fakturor avseende främst inköp av entreprenader överensstämmer med de priser som framgår av avtalen, samt om leverantören finns med på Svensk Handels varningslista.

I granskningen konstateras att ingen av leverantörerna finns med på Svensk Handels varningslista. För samtliga poster stämmer de fakturerade beloppen på fakturor/underlag med avtalade priser.

Vår granskning visar att stadsbyggnadsnämnden har en tillräcklig intern kontroll inom processen.

3.2. Sammanfattande bedömning av intern kontroll

Stadsrevisionens samlade bedömning är att stadsbyggnadsnämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten i allt väsentligt har varit tillräcklig. Bedömningen grundar sig på att nämnden följer stadens reglemente för intern kontroll och att arbetet utgör en integrerad del av nämndens styrning och uppföljning av verksamheten. Utifrån genomförda granskningar under året bedömer vi att stadsbyggnadsnämnden i allt väsentligt har en tillräcklig intern kontroll inom processerna för avgifter och köp av huvudverksamhet.

Nämnden arbetar i enlighet med kommunens reglemente med intern kontroll vad gäller arbetet med riskanalyser och framtagande av intern kontrollplan. Vi ser positivt på att en stor andel av medarbetarna deltar i riskanalyserarbetet. Utifrån nuvarande process bedömer vi att nämnden i högre utsträckning bör vara delaktig i framtagande av riskanalys som ligger till grund för de granskningspunkter som antas. Vi ser positivt på att nämnden får återkoppling över de åtgärder som genomförts för de processer som tidigare visat avvikelser.

4. Räkenskaper

I detta avsnitt redovisas en bedömning av om nämndens räkenskaper är rättvisande, upprättade enligt lag om kommunal bokföring och redovisning samt följer god redovisningssed. Bedömningen baseras på en granskning av nämndens bokslut och på övriga granskningar som genomförts under året.

Granskningen av bokslutet har i huvudsak inriktats på:

- Verifiering och bedömning av upptagna balansposter
- Periodiseringskontroller
- Genomgång av inventarier/anläggningstillgångar
- Genomgång av verksamhetsberättelse/årsanalys
- Bedömning av om upprättat bokslut överensstämmer med angivna riktlinjer, lagstiftning och god redovisningssed.

Inga särskilda iakttagelser av väsentlig karaktär har gjorts i samband med granskning av räkenskaperna under 2023. Mindre avvikelser har hanterats direkt med förvaltningen.

4.1. Sammanfattande bedömning av räkenskaper

Sammantaget bedömer stadsrevisionen att räkenskaperna, i allt väsentligt, ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning. Räkenskaperna bedöms vidare vara upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed.

Granskning av avgifter

Bakgrund

Enligt kommunallag 2 kapitlet 5 § har kommuner rätt att ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. Vidare framgår i 6 § att kommuner inte får ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnader för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller. Avgifter inom kulturskolan är inte reglerade i någon speciallagstiftning.

Syfte

Syftet är att bedöma om nämnden har säkerställt en tillräcklig intern kontroll för ett antal avgiftsprocesser inom stadsbyggnadsnämndens verksamhetsområde.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna hämtas från lagar och förarbeten, föreskrifter eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut.

Revisionskriterierna för denna granskning är:

- Kommunallag (2017:725)

Granskningens resultat

Inom stadsbyggnadsnämndens ansvarsområde tas avgifter ut inom olika delar av verksamheten. Utifrån redovisningen framgår att de verksamheter som fakturerar flest avgifter är VA-verksamheten, bygglov och trafikenheten. Vi har därför avgränsat granskningen till dessa tre områden.

Styrdokument och ansvarsfördelning

Bygglov

Kommunfullmäktige beslutade om Helsingborgs stads Plan- och bygglovstaxa den 27 april 2011 (§50) att gälla från 2 maj 2011. Dokumentet är omfattande och bygger på det förslag som dåvarande SKL (nuvarande SKR) tog fram i samband med att den nya plan- och bygglagen började gälla. Staden tillämpar yta som grund för avgifterna.

I dokumentet framgår att det är fullmäktige som beslutar om taxan och vad som gäller vid ändring samt överklagande av beslut om taxa. Taxorna som anges i dokumentet relateras till prisbasbeloppet som räknas upp årligen. Avgifter för olika lov räknas fram genom formler som framgår i dokumentet.

Det framgår vidare av PBL-taxan att beslut om avgifter kan fattas av tjänstemän eller enskilda förtroendevalda endast efter delegation. I stadsbyggnadsnämndens delegeringsordning framgår att ett antal tjänstepersoner har rätt att besluta om avgifter i enskilda ärenden/fall med tillämpning av kommunens plan- och bygglovstaxa. Det ankommer på rollerna avdelningschef stadsplanering, enhetschef bygglov, bygglovsarkitekt, bygglovshandläggare, byggnadsinspektör/överingenjör, enhetschef detaljplan samt enhetschef lantmäteri, kart och mät.

På stadens hemsida framgår vilka de aktuella avgifterna är avseende ett antal vanliga bygglovs- och anmälningsärenden.

Parkering

Inom parkering ingår olika former av taxor och avgifter. De två största är parkeringsavgifter, både på gatumark och tomtmark, samt felparkeringsavgifter. Därutöver finns även avgifter för abonnemangsparkering, olika former av nyttokort samt fordonsflytt.

Kommunfullmäktige beslutade den 25 mars 2009 om att fastställa högsta parkeringsavgift för parkering på allmän platsmark i Helsingborg till 20 kr/timme. Avgifterna är beroende av det geografiska läget och högre ju närmre centrum som parkeringen ligger. Vid detta tillfälle beslutade även kommunfullmäktige om en geografisk zon till vilken kommunens rätt att ta ut parkeringsavgifter begränsas.

Avseende avgifter för felparkering på allmän platsmark är det lagstyrt enligt trafikförordningen vad som är högsta belopp. Under detta belopp beslutar kommunfullmäktige och det gällande övergripande beslutet togs den 10 juni 2020. De aktuella nivåerna för felparkering i staden är 600, 800, 1000 och 1300 kronor beroende på förseelse. Avgiftsbeloppen gäller både på allmän platsmark och på tomtmark. På tomtmark, det vill säga privat mark som kommunen äger, har kommunen som markägare rätt att ta ut kontrollavgifter om det är så att de regler som finns uppsatta inte följs. Kommunfullmäktige har även under 2021 tagit ett beslut om att justera avgiftsnivåerna för felparkeringsavgifter i vissa specifika situationer samt tagit beslut om att införa cykelgata i avgiftsbestämmelserna.

Vatten och avlopp

Stadsbyggnadsnämnden är huvudman för VA-verksamheten, men den hanteras operativt av bolaget NSVA som staden äger tillsammans med sju andra kommuner inom Familjen Helsingborg. Bolaget har en gemensam taxekonstruktion för samtliga kommuner, men unika taxor för alla kommuner på grund av självkostnadsprincipen för respektive VA-kollektiv.

Taxan för VA brukar vanligtvis förändras varje år. NSVA föreslår en taxa som stadsbyggnadsnämnden tar beslut om varav kommunfullmäktige slutligen fattar beslut om taxan. Kommunfullmäktige fattade beslut om 2023 års taxa vid sitt sammanträde den 22–23 november 2022.

Rutiner

Bygglov

Som stöd i processen fungerar enhetens ärendehanteringssystem ByggR. Avgifter räknas ut genom formler som finns i systemet. En medarbetare har i sin roll att uppdatera i systemet när taxorna ändras, dvs att prisbasbeloppet höjs vilket sker en gång per år.

Enheten har framtagna lathundar som enligt förvaltningen är mer användarvänliga och lättförståeliga än dokumenten för PBL-taxan. Samma medarbetare har ansvar för att ta fram och uppdatera lathundar vid behov.

Direkt utifrån systemet bildas en fil för fakturering som en handläggare ansvarar för att skicka till ekonomienheten varje månad.

Kunderna faktureras för både bygglovgivningen och den kommande byggprocessen vid samma tillfälle. Det sker efter lovgivning och före byggprocessen, dvs före startbesked ges. Det medför att om någon inte kommer i gång med att bygga efter bygglov erhållits händer det att staden behöver kreditera kunden för byggprocesskostnaden. Det är i så fall chefen för bygglovsenheten som beslutar om krediteringar.

Om kunderna inte betalar för sitt bygglov eller tillsynsavgift så hanteras det genom stadens kravhanteringsprocess som stadsledningsförvaltningen ansvarar för.

Parkering

Parkeringsavgifter betalas via telefonparkering till de upphandlade företagen Easypark och Parkster, eller via parkeringsautomater antingen med kort eller med mynt. Telefonparkeringsbolagen betalar inkomna avgifter till staden månadsvis. Korttransaktioner hanteras av Nordea (via SLF) och mynt hämtas och räknas upp av Loomis.

När det gäller felparkeringsavgifterna på allmän platsmark så utfärdas de av parkeringsvakter från QSG, en entreprenör som stadsbyggnadsförvaltningen handlat upp. Själva indrivandet av avgifterna sker sedan av Transportstyrelsen som därefter betalar ut dessa till staden, med avdrag för en administrativ avgift för hanteringen. Det är Transportstyrelsen som driver ärenden till inkasso om den avgiftsbelagde inte betalar.

Kontrollavgifterna som får betalas om regler inte följs där staden är markägare utfärdas även de av QSG:s parkeringsvakter. De har sedan en underleverantör, Riverty, som driver in skulder som inte betalas och som företaget i sin tur därefter betalar in till staden.

Det kan förekomma att krediteringar behöver göras om någon råkat betala två gånger för samma parkering, exempelvis både via app och kort. Förvaltningen kan tydligt se i systemet när någon har betalat på samma tid för samma bil, så förvaltningen upplever att det är tydligt när någon ska vara föremål för kreditering.

Felparkeringsavgifter krediteras inte, utan då behöver en anmälan göras till polisen att man vill bestrida avgiften, och sedan är det polisen som avgör ärendet.

Kontrollavgifter kan behöva krediteras, men det är ovanligt då felmarginalen hos leverantören är liten.

Vatten och avlopp

NSVA ansvarar för fakturering till kunder och intäkterna avräknas sedan till staden månadsvis. Det avser både bruksavgifterna och anläggningsavgifterna. Stadsbyggnadsnämnden betalar därefter in moms på det avräknade beloppet.

Kontroller

Bygglov

Förvaltningen har rutiner avseende jäv som gäller för verksamheten generellt eftersom det handlar om myndighetsutövning. För att inte riskera en jävssituation händer det att ärenden i Helsingborg kan få handläggas av andra kommuner, liksom att Helsingborg handlägger ärenden i andra kommuner. På bygglovsenheten tas även hänsyn till var bygglovshandläggarna bor, så att de aldrig handlägger ärenden i sin egen stadsdel.

Stadsbyggnadsförvaltningen gör vissa kontroller för att försäkra sig om att faktureringen blir korrekt. Det görs avstämning så att antalet fakturor som skickas från ByggR stämmer överens med antalet fakturor som produceras i ekonomisystemet efter filens överföring. Det görs även en avstämning av den totala faktureringsintäkten mellan ByggR och ekonomisystemet.

Tidigare har det gjorts stickprov på bygglovsintäkten inom ramen för den interna kontrollplanen, men den kontrollpunkten har tagits bort eftersom risken inte bedömts som så stor.

Parkering

Inom enheten görs månatligen en sammanställning och rimlighetsbedömning över erhållna avgifter. Utifrån informationen sker tertialavstämningar inom förvaltningen.

Parkeringsavgifter som hanteras av telefonparkeringsföretagen, vilket numera motsvarar ca 90% av dessa avgifter, redovisas varje månad. Det är helt transparent för staden att se hur stora företagens intäkter är, vilket medför en tydlig kontroll att avgifterna är korrekta.

Staden har upphandlat ett övervakningssystem som hänvisar till trafikförordning, rutiner och riktlinjer för att förenkla arbetet och stödja parkeringsvakterna. Denna mjukvara tillhandahålls av staden, medan företaget själva ansvarar för att upphandla hårdvaran till sina anställda. Trafikchefen godkänner parkeringsvakter efter genomförd utbildning.

Vatten och avlopp

Alla kontroller görs av NSVA, så även när det kommer till krav och inkasso. Uppdagas det att någon har fel på mätare, eller att förbrukningen inte stämmer så är det alltid bolaget som hanterar detta, inte staden.

Stickprov

Bygglov

Vi har tagit 12 stickprov på verifikationer för bygglovsavgifter. Granskning har skett mot beslutad taxa och inga avvikelser noterades.

Parkering

Vi har tagit 20 stickprov på verifikationer för olika sorters avgifter inom parkeringsområdet. Stickproven avsåg bland annat inbetalning av parkeringsavgifter

via kort, avgifter för fordonsflytt och förvaring på särskild uppställningsplats, inköp av parkeringstillstånd för enstaka dagar och för längre perioder. Avstämning har gjorts mot angivna taxor för de olika momenten. Inga avvikelser noterades i förhållande till fastställda belopp.

Vatten och avlopp

Eftersom det är NSVA som hanterar avgifterna och intäkterna inom bolagets redovisning har inte några stickprov kunnat tas inom området.

Sammanfattande bedömning

Den sammanfattande bedömningen i granskningen är att nämnden i allt väsentligt har säkerställt en tillräcklig intern kontroll för de olika avgiftsprocesserna. Granskningen visar att det finns framtagna rutiner för processerna och kontroll av avgifter. Stickproven i granskningen visade inte på några avvikelser.

